

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในแวดวงมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยบุคคล 3 ประเภทคือ ผู้บริหารและผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา มีการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน นิสิตนักศึกษาจัดเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญและมีบทบาทในลักษณะของตัวป้อน (Input) เข้ากระบวนการของมหาวิทยาลัยซึ่งประกอบด้วยระบบการบริหาร ระบบการเรียนการสอน เพื่อให้ได้บัณฑิตที่เป็นผลผลิต (Output) ตามความมุ่งหวังของมหาวิทยาลัยได้วางไว้ออกสู่สังคม เมื่อเริ่มตั้งมหาวิทยาลัยในสมัยแรกนั้น จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนก็เพื่อการผลิตบัณฑิตหรือข้าราชการให้แก่กระทรวงทบวงกรมต่างๆ (วิจิตร ศรีสอาน 2518 : 22) นิสิตนักศึกษาที่เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษารับในจำนวนจำกัด แต่ต่อมาความต้องการโอกาสทางการศึกษามีมากขึ้นตามลำดับ มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การกิจของมหาวิทยาลัยนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนแล้ว มหาวิทยาลัยยังมีการกิจการงานการวิจัย บริการวิชาการแก่สังคมและทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม แต่เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยยังคงให้ความสำคัญต่อเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนเพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มหาวิทยาลัยจึงรับนิสิตนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยและสถาบันเทียบเท่ามหาวิทยาลัยของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยอยู่จำนวน 14 แห่งคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าและสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ใน

สถาบันจำนวน 14 แห่งนี้ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์เพียงแห่งเดียวที่รับนักศึกษาเข้าศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป และจัดเป็นมหาวิทยาลัยเปิด 2 แห่งคือ มหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช นอกนั้นจัดเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐระบบจำกัดรับ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการผลิตบัณฑิตออกสู่สังคม ในการรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษานั้น ใช้วิธีการสอบคัดเลือกโดยวิธีการ 2 อย่างคือ การสอบคัดเลือกโดยส่วนรวมที่ทางทบวงมหาวิทยาลัยจัดขึ้นและการสอบคัดเลือกโดยระบบพิเศษหรือระบบโควตา นิสิตนักศึกษาที่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบจำกัดรับมีแนวโน้มทางสติปัญญาสูงกว่านักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาประเภทอื่น ในปีการศึกษา 2527 จำนวนนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระดับปริญญาตรีมีประมาณ 1,120,134 คน ในจำนวนนี้จะเป็มนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบจำกัดรับประมาณ 86,920 คน (ทบวงมหาวิทยาลัย 2525: 50) และยังคงมีแนวโน้มในการรับเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

การที่มหาวิทยาลัยจะต้องรับนิสิตนักศึกษาเพิ่มขึ้น มีผลกระทบต่อการวางแผนการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การจัดเตรียมกำลังบุคลากร การจัดกิจกรรมและการจัดสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยให้มีบรรยากาศที่จะสร้างเสริมประสบการณ์ทางวิชาการและประสบการณ์ชีวิตที่คุ้มค่าแก่นิสิตนักศึกษาที่มีโอกาสเข้าสู่สังคมมหาวิทยาลัยผู้บริหารจะต้องตระหนักว่าจะจัดระบบการบริหารและการเรียนการสอนอย่างไรที่จะมีผลให้นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจบออกไปเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและเป็นปัญญาชนที่จะเป็นพลังในการพัฒนาประเทศ เป็นกำลังสำคัญของสังคมต่อไปในอนาคต ญญโฎ สาธ (2522: 117-118) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่เป็นปัญญาชนไว้ 6 ประการดังนี้

1. นิสิตนักศึกษาต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาได้คล่องและมีประสิทธิภาพทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จำเป็น
2. มีจรรยาบรรณเหมาะสมกับวัฒนธรรมทางสังคมและเหมาะสมกับวัฒนธรรมของชาติ
3. เป็นผู้มึรสนิยมสูงทั้งในเรื่องการดำเนินชีวิตและสุนทรียศาสตร์
4. จะต้องเป็นผู้ที่รู้จักคิดด้วยตนเอง มีวิจารณ์ฐานของตนเอง ประชุกต์แนวคิดเข้ากับความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในมหาวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสม

5. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจะต้องมีนิสัยมุ่งแสวงหาความจริงออกจามทางสติปัญญาอย่างไม่หยุดยั้ง มีการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องในสังคม

6. จะต้องรู้จักเลือกนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคมอย่างแท้จริง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพได้

ดังนั้น การที่จะให้นิสิตนักศึกษาเป็นปัญญาชนและบัณฑิตที่มีคุณภาพนั้น ควรจะเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของมหาวิทยาลัย จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนานิสิตนักศึกษาที่เข้ามาในทุกระดับ ผู้บริหารและคณาจารย์จะต้องมีความเข้าใจถึงลักษณะธรรมชาติของนิสิตนักศึกษาก็คือเป็นอย่างไร เขามุ่งหวังอะไรจากมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสามารถตอบสนองความต้องการของเขาได้หรือไม่ การวิจัยเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาอันเป็นสาขาย่อยของสาขาสังคมศาสตร์นั้น เท่าที่ผ่านมาการวิจัยในเชิงประจักษ์มีน้อยมาก การวิจัยเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาที่มีอยู่ จะศึกษานิสิตนักศึกษาในภาพกว้าง รวมทั้งการจับประสบการณ์ การจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรและการจัดสภาพแวดล้อมที่มุ่งจัดให้ในลักษณะของภาพรวม ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้ว นิสิตนักศึกษาที่เข้าสู่สังคมมหาวิทยาลัยในแต่ละปีนั้น มาจากสภาพแวดล้อมและภูมิหลังที่ต่างกัน มีความหลากหลายในด้านทัศนคติ ค่านิยม ปทัสถาน เป้าหมายในการเรียน ฯลฯ หากจะวิเคราะห์แยกย่อยลงไปเพื่อการพัฒนา นิสิตนักศึกษาอย่างจริงจัง จำเป็นจะต้องรู้ข้อมูลว่านิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมีแนวบทบาท (Student Role Orientation) ไปในทางใด เพื่อการส่งเสริม พัฒนาและป้องกัน ได้ตรงจุด นิสิตนักศึกษาในแต่ละแนวบทบาทจะมีกระบวนพฤติกรรมในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นด้านทัศนคติ ค่านิยม ปทัสถาน การเลือกทำกิจกรรมนอกหลักสูตร การเลือกวิชาเรียนและการเลือกแนวทางการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย การศึกษาแนวบทบาทของนิสิตนักศึกษาจะเป็นข้อมูลที่ดียิ่งสำหรับผู้บริหารและคณาจารย์ในการศึกษาและเข้าใจพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา มองภาพรวมของนิสิตนักศึกษาในมิติที่เล็กลง เพื่อการวางแผนการศึกษา การจัดกิจกรรมในและนอกหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในอันที่จะส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ที่สุดและจำนวนมากที่สุด ความที่ใ้กว้างเป้าหมายไว้

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะสำรวจแนวบทบาทของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยระบบจำกักรับที่มีบทบาทในการรับนิสิตนักศึกษาและผลิตบัณฑิตออกสู่สังคมว่า ในสภาพปัจจุบัน นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยระบบจำกักรับเน้นแนวบทบาทของใครไปใน แนวใด สอดคล้องกับความต้องการของมหาวิทยาลัยหรือไม่ นิสิตนักศึกษาแต่ละคนที่ ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยระบบจำกักรับนั้น รัฐบาลต้องใช้งบประมาณลงทุนทางการศึกษา โดยเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาในสถาบันประเภทอื่น จึงควรที่จะให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพมากที่สุด ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาจึงมีความจำเป็นสำหรับการวางแผนงานของมหาวิทยาลัย เพื่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อสำรวจแนวบทบาทของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยระบบจำกักรับ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบแนวบทบาทนิสิตนักศึกษา โดยจำแนกตามเพศ สถานที่พัก ชั้นปี สาขาวิชาและมหาวิทยาลัยที่ศึกษาอยู่

คำถามเพื่อการวิจัย

1. แนวบทบาทนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยระบบจำกักรับเป็นอย่างไร นิสิต นักศึกษามีแนวบทบาททางด้านใดมากที่สุด
2. นิสิตนักศึกษาเมื่อจำแนกตามเพศ สถานที่พัก ชั้นปี สาขาวิชาและ มหาวิทยาลัยที่ศึกษาอยู่ มีแนวบทบาทแตกต่างกันหรือไม่

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวบทบาทของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ระบบจำกักรับจำนวน 4 แห่ง เป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ที่ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออก เฉียงเหนือและภาคกลาง ภาคละ 1 แห่ง มหาวิทยาลัยที่ศึกษาได้แก่ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และแบ่งคณะวิชาในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่งออกเป็น 4 สาขาวิชาคือ สาขามนุษยศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์และสาขาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ จากนั้นได้ สุ่มคณะเพื่อเป็นตัวแทนในแต่ละสาขาวิชาได้คณะดังนี้

1.1 สาขามนุษยศาสตร์ คือ คณะมนุษยศาสตร์

1.2 สาขาสังคมศาสตร์ คือ คณะศึกษาศาสตร์และคณะสังคมศาสตร์หรือ คณะวิทยาการจัดการหรือคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ

1.3 สาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คือ คณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะ เกษตรศาสตร์หรือคณะทรัพยากรธรรมชาติ

1.4 สาขาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ คือ คณะวิทยาศาสตร์

2. ในการศึกษาเปรียบเทียบแนวทบทวนนิสิตนักศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษามีดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ สถานที่พัก ชั้นปี สาขาวิชาและมหาวิทยาลัยที่ศึกษา
อยู่

ตัวแปรตาม ได้แก่ ค่าเฉลี่ยของแนวทบทวนนิสิตนักศึกษาในด้านต่างๆดังนี้

2.1 แนวทบทวนทางวิชาการและการเป็นศิษย์

2.2 แนวทบทวนในการใช้สติปัญญา

2.3 แนวทบทวนในการใช้ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเต็มที่

2.4 แนวทบทวนในการนำประสบการณ์จากการทำกิจกรรมในสถาบันไป

ใช้ประโยชน์

2.5 แนวทบทวนในการฝึกฝนเพื่อการประกอบอาชีพ

2.6 แนวทบทวนในการพัฒนาสังคม

2.7 แนวทบทวนที่ทำพอเป็นพิธี

2.8 แนวทบทวนกิจกรรมทางการเมือง

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. นิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามประเมินพฤติกรรมของตนตามความเป็นจริง
2. นักศึกษาในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ซึ่งผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์นั้น การสุ่มตัวอย่าง จะสุ่มจากนักศึกษา
วิชาเอกทางด้านมนุษยศาสตร์เท่านั้น

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

แนวบทบาทนิสิตนักศึกษา (Student Role Orientation) หมายถึง
กระบวนการพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาที่เป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของ
นิสิตนักศึกษากับโครงสร้างและสภาพแวดล้อมของสถาบัน

นิสิตนักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยก่อนได้รับปริญญา
(วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2527 : 8)

การรับรู้ หมายถึง การแปรความหรือตีความจากการที่นิสิตนักศึกษาได้
ประเมินเกี่ยวกับแนวบทบาทนิสิตนักศึกษาของตน

มหาวิทยาลัยระบบจำกักรับ หมายถึง มหาวิทยาลัยในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
ที่รับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาโดยการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาและมีการจำกัดจำนวนการรับ

สาขามนุษยศาสตร์ หมายถึง สาขาหรือศาสตร์ที่เกี่ยวกับภาษาศาสตร์
ศิลปกรรมศาสตร์ วรรณคดี สถาปัตยกรรมศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ฯลฯ
คณะในสาขานี้คือ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ คณะจิตรกรรม คณะโบราณ-
คดี คณะมัณฑนศิลป์ คณะวิจิตรศิลป์และคณะมนุษยศาสตร์

สาขาสังคมศาสตร์ หมายถึง สาขาหรือศาสตร์ที่ประกอบด้วยวิชาที่สอนใน
คณะครุศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะ
พาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์และคณะสังคมศาสตร์

สาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ หมายถึง สาขาที่เน้นหนักไปในด้านเอาวิชาการ
ไปประยุกต์ เพื่อใช้แก้ปัญหาของสังคมและงานค้นคว้าเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ คณะใน
สาขานี้คือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะแพทย-
ศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ คณะสาธารณสุข-
ศาสตร์ คณะประมง คณะวนศาสตร์และคณะอุตสาหกรรมเกษตร

สาขาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ หมายถึง สาขาที่เน้นหนักไปในด้านวิชาการ การค้นหาคำความจริงในธรรมชาติ คณะในสาขานี้คือ คณะวิทยาศาสตร์

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ผู้วิจัยได้เลือกมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง มหาวิทยาลัยที่ศึกษาคือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แบ่งคณะวิชาในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่งออกเป็น 4 สาขาวิชาคือ สาขามนุษยศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์และสาขาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ ตัวอย่างนิสิตนักศึกษาที่ใช้ในการศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 473 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นใช้ โดยเริ่มจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะนิสิตนักศึกษา ธรรมชาติและแนวบทบาท วัฒนธรรมย่อยของนักศึกษาและการจำแนกประเภทของนักศึกษาที่มีผู้ศึกษาไว้ การสร้างแบบสอบถามอาศัยแนวบทบาทนักศึกษาที่ชูเมอร์และแสตนฟิลด์ (Schumer and Stanfield 1966) ใ้แบ่งประเภทไว้เป็นหลัก ประยุกต์ใช้กับนักศึกษาไทย โดยแบ่งแนวบทบาทของนิสิตนักศึกษาไทยออกเป็น 8 แนวบทบาทคือ แนวบทบาททางวิชาการและการเป็นศิษย์ค แนวบทบาทในการใช้สติปัญญา แนวบทบาทในการใช้ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษา อย่างเต็มที่ แนวบทบาทในการนำประสบการณ์จากการทำกิจกรรมในสถาบันไปใช้ประโยชน์ แนวบทบาทในการฝึกฝนเพื่อการประกอบอาชีพ แนวบทบาทในการพัฒนาสังคม แนวบทบาทที่ทำหอบเป็นพิธีและแนวบทบาทนักรณรงค์ทางการเมือง แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อความถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อความถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินพฤติกรรมของตนตามการรับรู้ของตนเองจำนวน 48 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธีคือ

3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและขอความร่วมมือจากเพื่อนที่ทำงานในมหาวิทยาลัยที่ศึกษา

3.2 ใช้การส่งและขอรับคืนทางไปรษณีย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าทางสถิติทั้งนี้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าทีเทสต์ (t-test) ค่าเอฟเทสต์ (F-test) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method) ในการวิเคราะห์ข้อมูลอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

5. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปตารางและความเรียง ตามลำดับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการวิจัย ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนานิสิตนักศึกษา ดังนี้

1. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาเรื่อง แนวบทบาทของนิสิตนักศึกษา โดยเริ่มจากการอธิบาย และใช้เป็นรากฐานในการวิจัยต่อเนื่อง เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจ การควบคุมและการทำนายตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์เชิงประจักษ์
2. เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัยในการวางแผนบริหาร การศึกษา การวางเป้าหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษาและคุณภาพบัณฑิต ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของนิสิตนักศึกษาในแต่ละแนว บทบาท
3. เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับคณาจารย์ซึ่งรับผิดชอบงานสอนและการถ่ายทอดความรู้แก่นิสิตนักศึกษา จะได้พัฒนาการเรียนการสอนของคนให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนิสิตนักศึกษาในแต่ละแนวบทบาทและเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น
4. เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรที่ตรงกับความสนใจของนิสิตนักศึกษา ใช้เป็นข้อมูลในการจัดสภาพแวดล้อมของ มหาวิทยาลัยและหอพัก เป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมที่จะสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต นอกเหนือจากสิ่งทีนิสิตนักศึกษาได้ เรียนรู้ในชั้นเรียนให้แก่นิสิตนักศึกษา ให้มีคุณภาพตรง

ความที่ทางมหาวิทยาลัยต้องการ ในขณะที่เดิวก็นักเป็นข้อมูลในการหาทางป้องกัน
พฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาบางกลุ่มในบางบทบาท ที่อาจก่อให้เกิดปัญหาอันมีผลกระทบ
กระเทือนต่อสังคมส่วนรวมและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย

5. เพื่อเป็นประโยชน์ในการอ้างอิง เปรียบเทียบกับแนวบทบาทของนิสิต
นักศึกษาในสถาบันประเภทอื่นต่อไป

ลำดับขั้นตอนในการรายงานการวิจัย

ในการรายงานผลการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งลำดับขั้นตอนในรายงานออกเป็น 5 บท
ดังนี้

บทที่ 1 ประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของ
การวิจัย คำถามเพื่อการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น ความหมายของคำ
ที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและลำดับขั้น
ตอนในการรายงานการวิจัย

บทที่ 2 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวคิดและความหมาย
ของบทบาท ลักษณะของนักศึกษา แนวบทบาทของนักศึกษา การแบ่งประเภทของนักศึกษา
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยประชากรและตัวอย่าง เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์
ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก เสนอรายละเอียดของแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือวิจัย